

Ensemble Haarlemmermeerpolder

Aardkundige waarden Haarlemmermeerpolder

Achter de jonge duinen die zich tussen 1200 en 1600 steeds meer zeewaarts ontwikkelden, ontstonden meren die door oevererosie van het omliggende veenlandschap steeds groter werden. In de middeleeuwen, rond de dertiende eeuw, kende het gebied tussen de steden Amsterdam, Haarlem en Leiden ten minste drie grote veenmeren: het Spieringmeer in het noorden, het (oude) Haarlemmermeer in het midden en het Leidsemeer in het zuiden. De meeste meren stonden in open verbinding met de Zuiderzee.

Tussen de elfde en dertiende eeuw vond in de Hollandse kustlaagvlakte de 'Grote ontginning' plaats, waarbij grote veengebieden ontgonnen werden. Dit gebied was waarschijnlijk rond 1150 grotendeels omdijkt. Met de introductie van de baggerbeugel in de zestiende eeuw, en wat later met de moddermolen, kon het veen onder de waterspiegel tot op de kleilaag weggebaggerd worden, een praktijk die 'slagturen' werd genoemd. Hierdoor ontstonden plassen die zich tijdens stormen tot één grote plas konden verenigen. Op die manier verenigde het Haarlemmermeer zich eerst met het Leidsemeer (1477), en rond 1508 met het Spieringmeer. Door zijn omvang en woest, landvretend karakter kreeg het meer de bijnaam de Waterwolf. Het vormde een enorme bedreiging voor Amsterdam en Leiden. Pas in 1849 werd besloten het droog te malen. Nu ligt het oppervlak 4,5 tot 5 meter beneden NAP en bestaat het voormalige meer voornamelijk uit zware kalkrijke klei die ooit onder water werd afgezet.

Meer informatie over aardkundig erfgoed in Noord-Holland vindt u [hier](#).